

Redakcija časopisa „Vojno delo“, u okviru napora koje preduzimaju najrazličitiji subjekti naše političke, naučne i stručne scene na razrešavanju sveobuhvatne jugoslovenske krize, odlučila je da se izdavanjem tematskog dvobroja Jugoslovenska kriza – rasplet i moguće posledice uključi u tu raspravu. Želja nam je da razmotrimo sve aspekte i moguće posledice razrešenja, pre svega, naše ustavnopravne krize, koja sve više ugrožava opstanak zemlje, i međuzavisnost te krize i evropskih i svetskih tokova.

Tematskim dvobrojem želimo da naznačimo globalni geopolitički i strateški kontekst u kojem se odigrava završnica jugoslovenske drame, evropsku dimenziju tog problema i moguće konsekvence ukupnih evropskih stremljenja za našu zemlju i sve negativne implikacije koje nepovoljno razrešenje krize može imati kako na budućnost Jugoslavije i njenih naroda, tako i za aktuelne procese u Evropi, pa i u svetu.

Obratili smo se, u vezi s tim, eminentnim naučnim radnicima iz cele zemlje, posebno stručnjacima za međunarodno i ustavno pravo, da za naše čitaoce elaboriraju istorijsku uslovljenost, međunarodnopravnu i političku suštinu jugoslovenske krize i ukažu na njene moguće ishode i eventualne posledice. Pozivu se, na žalost, nisu svi odazvali.

Najviše prostora u ovom tematskom dvobroju posvetili smo prilogima u kojima se ukazuje na međunarodnopravne, ustavnopravne i političke posledice eventualnog raspada jugoslovenske federacije, sa svim negativnim konsekvencama koje bi takav rasplet krize doneo našim narodima i svim građanima Jugoslavije.

Deo materijala za ovaj tematski dvobroj autori su Redakciji dostavili u vreme trajanja rata u Persijskom zalivu. Radi očuvanja autentičnosti kazivanja nismo želeli da, nakon njegovog završetka, aktueliziramo delove koji se na taj sukob odnose. Takođe, u okviru zadate teme dvobroja, autorima smo omogućili potpunu stvaralačku slobodu, kako u pogledu izbora tema, pitanja i problema za obradu, tako i u pogledu pristupa i teorijskih koncepcija u okviru kojih su promišljali odabrane probleme. Međutim, nijedan od njih nije mogao prenebreći aktuelnost krize i njene moguće posledice. Ta činjenica je delimično uslovila da se više autora bavi sličnim temama i sadržajima, što na prvi pogled ostavlja utisak izvesnog ponavljanja. Ništa nismo želeli da preduzmemo da taj utisak izbegnemo iz sledećih razloga: (1) da bismo omogućili čitaocu da iz različitih uglova sagleda iste probleme, i (2) da ni u kom pogledu ne narušimo izvorni pristup autora.

Naše intencije u vezi s pokretanjem i izdavanjem ovog tematskog dvobroja „Vojnog dela“ nešto su šire obrazložene u uvodnom članku zamenika predsednika Saveta časopisa, general-majora profesora dr Radovana Radinovića.

Within the framework of efforts undertaken on the Yugoslav political, scientific and professional scene by numerous factors with the aim of solving the general crisis in Yugoslavia, the Editorial Board of „Vojno delo“ has decided that a double issue of the magazine, under the title *Jugoslovenska kriza – rasplet i moguće posledice* (Yugoslav Crisis – Solution and Possible Consequences), should join the discussion. We wish first of all to consider all aspects and possible consequences of solution of our constitutional crisis, which is progressively endangering the very survival of the country, and thereafter to identify the interdependence of the crisis and trends and developments in Europe and the world.

By this thematic double issue we wish to present the global geopolitical and strategic context of the final act of the Yugoslav drama, the European dimension of the problem, possible consequences of the overall European trends for our country, and all negative implications which an eventual unsatisfactory solution of the crisis might have both for the future of Yugoslavia and her nations and for the actual processes in Europe or even in the world.

In connection with this we have asked eminent scientists from all over the country, the experts for the international and constitutional law in particular, to present to our readers the historical causality, international legal and political substance of the Yugoslav crisis, and to point out its possible outcomes and eventual consequences. Our request, regrettably, has not been accepted by some of them.

The largest space in this thematic double issue we have devoted to contributions pointing out the international legal, constitutional and political consequences of an eventual disintegration of the Yugoslav federation, with all negative ramifications of such an outcome of the crisis upon all nations and citizens of Yugoslavia.

A number of contributions for this issue of our magazine their authors have forwarded to our Editorial Board when the war in the Persian Gulf was still in progress. With the aim of preserving the authenticity of these contributions we did not wish to actualize parts of them that pertain to this conflict.

We have also allowed the authors a full creative freedom, within the frames of the main topic of this issue, in their selection of themes, issues and problems, and in their approaches and ideas in the context of which they have conceptualized the selected problems. None of them, however, could ignore the actualness of the crisis and dangers which it can bring in its wake. This fact explains why several of the authors ponder in their contributions over similar themes and contents, which might leave an impression of repetition or superfluity. We did nothing to avoid such an impression, out of the following reasons: (1) we wished to enable the reader to see the same problems from different aspects or points of view; (2) we did not wish to influence or in any way change the original author's approach.

Our intent in the initiation and publishing this thematic double issue of „Vojno delo“ has been to a wider extent explained in the leading article written by the Deputy President of the Council of the magazine, Prof. D Sc Radovan Radinović, Major General.

The Editorial Board

La rédaction de la revue „Vojno delo“, dans le cadre des efforts entrepris par les différents sujets de notre scène politique, scientifique et professionnelle concernant la résolution de la crise yougoslave globale, a décidé de faire apparaître un numéro spécial sous le titre „La crise yougoslave – dénouement et conséquences possibles“ et de se faire joindre à cette discussion. Notre désir a été, avant tout, d'analyser tous les aspects et toutes les conséquences possibles de la dite résolution, premièrement de la crise constitutionnelle et juridique qui menace notre pays, puis d'examiner l'interconnection de la crise et des courants en Europe et dans le monde.

Avec ce numéro spécial nous désirons souligner le contexte global géopolitique et stratégique dans lequel on joue l'acte final du drame yougoslave, la dimension européenne de ce problème et les conséquences possibles pour notre pays, des désirs européens pouvant faire une influence négative sur le futur de la Yougoslavie et des peuples yougoslaves, ainsi que pour les processus actuels en Europe et dans le monde entier.

En liaison avec cela, nous avons appelé les personnages scientifiques éminents du pays entier, en particulier les spécialistes en droit international et constitutionnel, de faire pour nos lecteurs une élaboration historique de l'interdépendance, du sel politique, international et juridique de la crise yougoslave et de dire et montrer les issues possibles et conséquences éventuelles. Malheureusement, il y en avait qui n'ont pas accepté notre invitation.

La plus part de l'espace dans ce numéro spécial a été consacré aux aspects qui montrent les conséquences internationales, juridiques, constitutionnelles et politiques de la dispartition de la Yougoslavie avec toutes les conséquences qui seront offertes par la résolution de la crise aux peuples et citoyens yougoslaves.

Une partie des textes pour ce numéro a été mise à la disposition de la Rédaction par les auteurs au cours de la guerre du Golf – pour garder le sujet authentique, nous n'avons pas fait actualisation des textes qui ont un rapport avec cet événement. Dans le cadre du thème de ce numéro, nous avons permis aussi aux auteurs la pleine liberté de création au point de vue conception théorique, forme et questions à traiter. Ce fait a eu comme conséquence les oeuvres très proches l'une à l'autre, ce que donne une impression de répétition. Nous n'avons rien fait pour éviter cette impression pour des raisons suivantes: (1) pour permettre au lecteur de faire éclairée le même problème sous les angles différents, et (2) pour ne pas ruiner l'approche de l'auteur.

Ainsi, notre intention liée à l'impression de ce numéro spécial de la revue „Vojno delo“ est expliquée plus en détail dans l'article d'introduction écrit par le président adjoint du Conseil de la revue, le professeur dr Radovan Radinovic, le général de brigade.

Redaction

Редакция журнала „Войной дело“ в рамках усилий, прилагаемых самыми различными субъектами нашей политической, научной и специальной сцен, с целью разрешения всеобъемлющего югославского кризиса, приняла решение выпуском тематического двойного номера *Югославский кризис – развязка и возможные последствия* включиться в это

обсуждение. Мы стремимся рассмотреть все аспекты и возможные последствия преодоления, прежде всего нашего конституционно – правового кризиса, все сильнее поставляющего под угрозу существование страны, а также взаимозависимость этого кризиса и европейских и мировых течений.

Настоящим тематическим номером мы желаем подчеркнуть условия глобального геополитического контекста, в котором разыгрывается финал югославской драмы, европейское измерение этой проблемы и возможные последствия совокупных европейских стремлений для нашей страны и все негативные импликации, которые неблагоприятное решение кризиса может оказать, как в отношении будущего Югославии и ее народов, так и в отношении актуальных процессов в Европе, да и во всем мире.

В связи с этим мы обратились к видным работникам науки во всей стране, в частности к специалистам по международному и конституционному праву, чтобы они для наших читателей написали об исторической обусловленности, международно-правовой и политической сущности югославского кризиса, а также чтобы указали на возможные выходы и последствия. На нашу просьбу, к сожалению, откликнулись не все. Самое большое пространство в настоящем тематическом номере мы выделили для статей, указывающих на международно-правовые, конституционно-правовые и политические последствия возможного распада югославской федерации со всеми негативными последствиями, которые бы такая развязка кризиса принесла нашим народам и всем гражданам Югославии.

Часть материалов, печатающихся в настоящем номере, была передана в Редакцию авторами во время войны в Персидском заливе. С целью сохранения аутентичности текстов, нам не хотелось после ее окончания актуализировать те части высказываний, которые к этому столкновению относятся. Нами также, в рамках заданной темы, авторам предоставлена полная творческая свобода, как в отношении выбора темы, вопросов и проблем, так и в отношении подхода и теоретических концепций, в рамках которых они обдумывали выбранные ими проблемы.

Однако, ни один из них не мог пренебречь актуальностью кризиса и угрозами, которыми он чреват. Этот факт частично является причиной того, что несколько авторов в своих текстах рассматривает схожие темы и содержания, что на первый взгляд оставляет впечатление некоторого повторения. Нами ничего не предпринято, чтобы избежать такое впечатление, по следующим причинам: (1) нам хотелось предоставить возможность читателям посмотреть на одни и те же проблемы из различных углов; (2) и ни в коем случае не нарушать подлинный подход авторов.

Кстати, наши стремления в связи с выпуском настоящего тематического двойного номера „Военного дела“ более обширно обосновываются в статье заместителя председателя Совета журнала профессора д-р Радована Радиновича, генерал-майора.

Редакция